

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6S/69/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1019200458
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Otília Belavá
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1019200458.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave ako správny súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Otílie Belavej a členov senátu Mgr. Mariána Degmu a JUDr. Evy Fulcovej, v právnej veci žalobcu: Cromwell a.s., so sídlom Lamačská 22, Bratislava, IČO: 31 353 746, zastúpený advokátskou kanceláriou WISE3 s. r. o., so sídlom Kalinčiakova 33A, Bratislava, IČO: 36 868 604, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, za účasti ďalšieho účastníka: V. Š., D.. XX.XX.XXXX, N. Z. XXXX/XX, U., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 29877-2/2015-BA zo dňa 05.06.2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave žalobu **z a m i e t a**.

Krajský súd v Bratislave žalovanému a ďalšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Rozhodnutia správnych orgánov.

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava vydala podľa § 210 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vo veci vzniku povinného dôchodkového poistenia rozhodnutie č. 705-0205009315-GC09/2015 zo dňa 28.01.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým rozhodla, že zamestnankyni žalobcu V. Š. (ďalej len „ďalšia účastníčka“), vzniklo od 16.02.2013 povinné dôchodkové poistenie.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom žalovaná rozhodnutím č. 29877-2/2015-BA zo dňa 05.06.2015 rozhodla tak, že odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

II. Žaloba.

3. Včas podanou žalobou sa žalobca domáha preskúmania zákonnosti postupu napadnutého rozhodnutia, ktoré žiada spolu s prvostupňovým rozhodnutím zrušiť a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie.

4. Žalobca uviedol, že s ďalšou účastníčkou uzavrel dňa 08.02.2013 dohodu o brigádnickej práci študenta, ktorá zároveň žalobcovi podpísala oznámenie a čestné vyhlásenie o uplatnení práva, výnimky podľa § 227a zákona o sociálnom poistení, na základe čoho žalobca neprihlásil zamestnankyňu na dôchodkové poistenie, resp. žalobca zamestnankyňu dôchodkovo poistil v zmysle uplatnenej výnimky.

5. Dňa 06.02.2015 bolo žalobcovi doručené prvostupňové rozhodnutie, v zmysle ktorého dňa 16.02.2013 vzniká zamestnankyni žalobcu povinné dôchodkové poistenie. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že zamestnankyňa podpísala oznámenie a čestné vyhlásenie nielen žalobcovi, ale dňa 11.01.2013 aj u iného zamestnávateľa regionPRESS, s.r.o., sídlo Študentská 2, Trnava, IČO: 36 252 417. Z evidenčných záznamov žalovanej je zrejmé, že zamestnankyňa je evidovaná ako zamestnanec na dohodu o brigádnickej práci študenta u zamestnávateľa regionPRESS, s.r.o. od 11.01.2013 do 23.10.2013 a u žalobcu od 16.02.2013 do 30.09.2013. Keďže zamestnanec, ktorý je študentom môže podpísať iba jedno oznámenie a čestné vyhlásenie o uplatnení výnimky podľa § 227a zákona o sociálnom poistení, na oznámenie a čestné vyhlásenie udelené žalobcovi nemožno prihladať.

6. Žalobca s prvostupňovým rozhodnutím nesúhlasil s tým, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia a preto je nezákonné. Námitky špecifikoval tak, že neporušil zákon, žalobca nemohol vo veci konať inak, správny orgán nesprávne právne posúdil duplicitne uplatnenú výnimku. Poukázal, že zamestnávateľ, ktorému zamestnanec predloží oznámenie o uplatnení práva podľa § 227a zákona o sociálnom poistení a čestné vyhlásenie, že si výnimku neuplatňuje inde, je povinný neprihlásiť daného zamestnanca na dôchodkové poistenie, resp. prihlásiť ho s uplatnenou výnimkou. V prípade uplatnenia zákonnej výnimky nemôže zamestnávateľ prihlásiť zamestnanca - študenta brigádnika na dôchodkové poistenie. Zákon o sociálnom poistení porušila ďalšia účastníčka tým, že si v tom istom mesiaci uplatnila zákonnú výnimku z platenia odvodov na dôchodkové poistenie u dvoch rôznych zamestnávateľov, pritom študent si môže v jednom mesiaci určiť iba jednu dohodu o brigádnickej práci pre uplatnenie výnimky. Po uplatnení práva v zmysle § 227a zákona o sociálnom poistení ďalšou účastníčkou, bol žalobca povinný riadiť sa predloženým oznámením a čestným vyhlásením, nakoľko inak by porušil práva zamestnanca.

7. V pracovnoprávnom vzťahu voči ďalšej účastníčke, aj v rámci plnenia povinností voči žalovanej postupoval žalobca v dobrej viere a v súlade so zákonom. Napriek tomu, že nesprávne uplatnenie práva ďalšou účastníčkou nevedel ovplyvniť a vzniknutý stav nezavinil, je resp. bude zo strany žalovanej postihovaný. Je neprípustné, aby znášal žalobca negatívne dôsledky porušenia zákona zo strany ďalšej účastníčky.

8. Žalobca nemal vedomosť o duplicitnom uplatnení zákonnej výnimky ďalšou účastníčkou. Túto informáciu nemohol žiadnym spôsobom získať a ani si nemohol overiť správnosť čestného vyhlásenia ďalšej účastníčky, nakoľko ako zamestnávateľ nemá prístup do registra žalovanej a ani systém žalovanej pri prihlasovaní zamestnancov zamestnávateľmi nesignalizuje duplicitné prihlásenie zamestnanca s výnimkou platenia odvodov na dôchodkové poistenie. Žalovaná neposkytuje zamestnávateľom informácie o tom, či si študent - brigádnik už zákonnú výnimku uplatnil alebo nie. Z uvedeného dôvodu sa žalobca mohol iba spoliehať na pravdivosť čestného vyhlásenia brigádnika.

9. V priebehu ďalších mesiacov obdržal žalobca niekoľko oznámení o duplicitnom uplatnení zákonnej výnimky z platenia dôchodkového poistenia svojimi zamestnancami, preto sa pokúsil hľadať riešenie. Na telefonické dopyty žalovaná odmietla reagovať a ani na písomnú žiadosť neposkytla stanovisko. Žalobca sa z vlastnej iniciatívy zúčastnil stretnutia v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava, dňa 10.06.2015, kde mu bolo oznámené, že poskytovanie informácií z informačného systému žalovanej nie je možné bez písomného súhlasu zamestnanca.

10. Žalovaná posudzovala uplatnenie výnimky z pohľadu času podpísania oznámenia a čestného vyhlásenia ďalšou účastníčkou a na neskôr podpísané oznámenie a čestné vyhlásenie neprihladla. Zákon o sociálnom poistení nerieši duplicitne uplatnené výnimky, preto bol podľa názoru žalobcu takýto výklad nad rámec zákona.

11. Žalobca namietal, že žalovaná nekonala v súlade so zásadou proporcionality, keďže mohla zvoliť iný postup, napr. vo forme uloženia sankcie ďalšej účastníčke. Taktiež konala v rozpore so zásadou hospodárnosti, keďže napadnuté rozhodnutia môžu žalobcovi spôsobiť neprimerané náklady a ďalšie negatívne dôsledky. Žalobca upozornil, že s uvedeným problémom sa stretáva opakovane, pričom vzniku tohto problému nemôže nijako zabrániť.

III. Vyjadrenie žalovanej.

12. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním zo 04.09.2015, doručeným súdu dňa 10.09.2015 s tým, že považuje žalobu za nedôvodnú a žiada ju v celom rozsahu zamietnuť. Poukázala na ust. § 4 ods. 2 veta druhá písm. a), § 4 ods. 5 veta prvá, § 227a ods. 1 až 3 veta prvá, § 231 ods. 1 písm. b) prvý bod a § 20 ods. 2 veta druhá zákona o sociálnom poistení. Z uvedených ustanovení vyplýva, že s účinnosťou od 01.01.2013 je študent vykonávajúci práce na základe dohody o brigádnickej práci študentov považovaný za povinne dôchodkovo poisteného zamestnanca. Zákon o sociálnom poistení dáva študentovi možnosť určiť si jednu dohodu, na základe ktorej nebude mať postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia, ak jeho príjem nepresiahne zákonom ustanovenú sumu.

13. Podľa registra zamestnancov a sporiteľov dôchodkového poistenia bola ďalšia účastníčka evidovaná ako zamestnankyňa na základe dohody o brigádnickej práci študentov u zamestnávateľa regionPRESS, s.r.o., sídlo Študentská 2, Trnava, IČO:36 252 417 v období od 11.01.2013 do 23.10.2013 a u žalobcu od 16.02.2013 do 30.09.2013. Prvostupňový správny orgán pri bežnej kontrole odvodu poistného na sociálne poistenie u žalobcu zistil, že ďalšia účastníčka si uplatnila výnimku v rovnakom období súčasne u dvoch zamestnávateľov. Na výzvu správneho orgánu sa zamestnankyňa vyjadrila k tejto skutočnosti listom zo dňa 14.01.2015 s tým, že z neznalosti zákona a nesprávneho pochopenia čestného vyhlásenia, podpísala dve čestné vyhlásenia u dvoch zamestnávateľov. Je si vedomá svojho pochybenia, za čo sa ospravedľuje.

Keďže zamestnankyňa si uplatnila právo určiť dohodu o brigádnickej práci študentov - výnimku podľa § 227a zákona o sociálnom poistení u zamestnávateľa regionPRESS, s.r.o. skôr a toto právo zákon o sociálnom poistení umožňuje uplatniť len na jednu dohodu o brigádnickej práci študentov, vzniklo zamestnankyni žalobcu od 16.02.2013 povinné dôchodkové poistenie (§ 20 ods. 2 druhá veta zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 413/2012 Z.z.).

14. K námietke „prednosti“ oznámenia a čestného vyhlásenia, žalovaná uviedla, že pri určení právnych účinkov uplatnenia práva na určenie dohody o brigádnickej práci študentov, na základe ktorej nebude mať študent postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia, žalovaná postupuje podľa § 227a ods. 3 veta prvá zákona o sociálnom poistení účinného od 01.01.2013. Právne účinky uplatnenia práva podľa § 227a ods. 1 zákona o sociálnom poistení nastali zamestnankyni u zamestnávateľa regionPRESS, s.r.o. dňom 11.01.2013, pretože u neho v tento deň podpísala oznámenie a čestné vyhlásenie, t.j. skôr ako u žalobcu, u ktorého ich podpísala dňa 08.02.2013.

15. Žalovaná uviedla, že nemôže pri vykonávaní sociálneho poistenia prihliadať na individuálne okolnosti konkrétnych prípadov, ale je povinná striktnie postupovať podľa ustanovení zákona o sociálnom poistení, ktorý nepripúšťa pri vykonávaní sociálneho poistenia skúmať mieru zavinenia platiteľov, resp. odvádzateľov poistného na sociálne poistenie pri plnení ich zákonných povinností. Čo sa týka zásady hospodárnosti, táto v konaní vo veciach sociálneho poistenia nepredstavuje v čo najmenšej miere zaťažovanie účastníkov konania, ale spočíva v tom, aby konanie prebiehalo hospodárne a efektívne.

16. Tvrdenie žalobcu, že správny orgán mal konať priamo voči zamestnankyni bez toho, aby negatívne postihol žalobcu, je irelevantné, nakoľko takýto postup zákon o sociálnom poistení správneho orgánu neumožňuje. Predmetom tohto konania nie je konanie o predpis poistného na sociálne poistenie žalobcovi, ale konanie vo veci vzniku povinného dôchodkového poistenia zamestnankyni. Až v prípade vzniku škody, v dôsledku protiprávneho konania, je žalobca oprávnený uplatniť si náhradu škody voči zamestnankyni v občianskoprávnom konaní.

17. V závere žalovaná uviedla, že na stretnutí so žalobcom dňa 10.06.2015, bolo dohodnuté, že žalobcovi prvostupňový správny orgán bude mesačne poskytovať údaje o registrácii poistencov, s ktorými v predchádzajúcom mesiaci uzatvoril dohodu o brigádnickej práci študentov. K poskytnutiu týchto údajov doposiaľ došlo v dňoch 17.06.2015, 01.07.2015 a 04.08.2015.

IV. Administratívne konanie.

18. Z administratívneho spisu súd zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava pri bežnej kontrole registra odvodu poistného na sociálne poistenie u žalobcu zistila, že V. Š. si uplatnila dve výnimky podľa § 227a zákona o sociálnom poistení.

19. Súčasťou administratívneho spisu je potvrdenie o návšteve školy ďalšej účastníčky v školskom roku 2012/2013 z 08.02.2013, dohoda o brigádnickej práci študenta z 08.02.2013 uzavretá medzi žalobcom a ďalšou účastníčkou, oznámenie a čestné vyhlásenie k dohode o brigádnickej práci študentov pre žalobcu z 08.02.2013, oznámenie a čestné vyhlásenie k dohode o brigádnickej práci študentov pre regionPRESS, s.r.o. z 12.01.2013, výpis z registra odvodu poistného na sociálne poistenie, výpis z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I vo veci žalobcu vložka č.: 4607/B oddiel: Sa.

20. Vyjadrenie ďalšej účastníčky zo 14.01.2015 adresované Sociálnej poisťovni pobočka Bratislava s tým, že z nevedomosti zákona a nesprávneho pochopenia čestného vyhlásenia podpísala dve čestné vyhlásenia u dvoch zamestnávateľov dňa 11.01.2013 u regionPRESS, s.r.o. a dňa 08.02.2013 u Cromwell a.s., k dohodám o brigádnickej práci. Je si vedomá svojho pochybenia, za čo sa ospravedľuje, uvedomuje si dôsledky, ktoré pre ňu vyplývajú z porušenia zákona a vzniknutú škodu uhradí sociálnej poisťovni v plnej výške.

21. Na základe takto zisteného skutkového stavu Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava vydala podľa § 210 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vo veci vzniku povinného dôchodkového poistenia prvostupňové rozhodnutie, ktorým rozhodla, že zamestnankyni žalobcu V. Š. vzniklo od 16.02.2013 povinné dôchodkové poistenie. Správny orgán svoje rozhodnutie odôvodnil tak, ako je uvedené v časti III. predmetného rozhodnutia.

22. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie z 09.02.2015, doručené správne mu orgánu dňa 12.02.2015 s dôvodmi uvedenými v námietkach žaloby.

23. V odvolacom konaní žalovaná ako odvolací orgán svojim rozhodnutím č. 29877-2/2015-BA zo dňa 05.06.2015 odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

V. Rozhodnutie správneho súdu vo veci samej a konanie na kasačnom súde.

24. Krajský súd v Bratislave vo veci rozhodol rozsudkom pod sp.zn. 6S/176/2015-60 zo dňa 05.10.2017 tak, že napadnuté rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP zrušil, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na špecifickú situáciu preskúmvanej veci a povinnosťou správneho súdu nielen rešpektovať právo, ale zabezpečiť, aby jeho výklad a aplikácia smerovali k spravodlivému výsledku. Zároveň podľa § 140 SSP, zoberal súd do úvahy vec toho istého žalobcu s totožným predmetom konania, ktorá je predmetom iného konania pred správnym súdom pod sp.zn. 2S/150/2015 a bola už rozhodnutá rozsudkom dňa 03.02.2016, na argumentáciu ktorého správny súd odkázal (aktuálne o kasačnej sťažnosti v predmetnej veci rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom pod sp. zn. 9Sžso/79/2016 zo dňa 18.07.2018 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2S/150/2015-60 z 03.02.2016 zmenil s tým, že žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal).

25. Proti predmetnému rozhodnutiu sp.zn. 6S/176/2015-60 zo dňa 05.10.2017, podal žalovaný kasačnú sťažnosť, doručенú krajskému súdu dňa 01.12.2017, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom pod sp. zn. 9Sžsk/133/2018 zo dňa 27.02.2019 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6S/176/2015-60 zo dňa 05.10.2017 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Aktuálne je vec vedená pod sp.zn. 6S/69/2019.

26. Kasačný súd svoje rozhodnutie odôvodnil zopakovaním dôvodov z rozsudku NS SR sp.zn. 9Sžso/79/2016 zo dňa 18.07.2018 a zdôraznil, že ust. § 227a zák. č. 461/2003 Z.z. bolo prijaté zákonom č. 413/2012 Z.z. v súvislosti s novelizáciou § 4 zák. č. 461/2003 Z.z., zákonom č. 252/2012 Z.z. a zákonom č. 413/2002 Z.z.. Týmito novelami vznikol status zamestnanca na účely dôchodkového poistenia fyzickým osobám v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov, čím boli brigádnici povinne dôchodkovo poistení. Išlo o rozšírenie rozsahu povinného dôchodkového poistenia s výnimkou v zmysle § 227a zákona a to možnosť určiť študentom jeden brigádnický vzťah, v ktorom nebude mať postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia. Túto výnimku resp. „takéto zmiernenie“ bolo možné aplikovať len u jedného, nie u viacerých zamestnávateľov. Kasačný súd je názoru, že neexistuje rozpor medzi jazykovým výkladom na jednej a systematickým a teleologickým výkladom predmetných ustanovení na strane druhej. Súd nie je oprávnený odmietnuť aplikovať jasné a vnútorne nerozporné ustanovenie zákona, inak by došlo k porušeniu trojdelenia štátnej moci a

všeobecný súd by sa stal de facto negatívnym zákonodarcom, čo je v právnom štáte neprípustné. Skutočnosť, že žalobca nemal možnosť overiť si pravdivosť tvrdenia príbratkej účastníčky, kasačný súd nespochybnil a ani tú skutočnosť, že žalobcovi vznikla povinnosť, ktorú nepredpokladal. Takto vzniknutú situáciu v prípade vzniku škody, je možné riešiť v rámci súkromného práva voči ďalšej účastníčke. Nie je možné očakávať, že porušenie právnej povinnosti fyzickej osoby, bude naprávané porušením zákona zo strany správneho orgánu. Opačný postup by viedol k derogovaniu zákonného ustanovenia jeho porušovaním, čo je v priamom rozpore s koncepciou právneho štátu.

VI. Verejné vyhlásenie rozsudku

27. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný podľa § 9 ods. 1 SSP rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý verejne prerokoval a vyhlásil rozsudok dňa 27.05.2021, postupujúc podľa § 107 ods. 2 a § 137 ods. 4 SSP. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR.

VII. Právne posúdenie žaloby.

28. Žaloba bola podaná tunajšiemu súdu dňa 20.07.2015, v čase platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku - O.s.p. (zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorý v piatej časti upravoval problematiku súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy. Tento zákon bol v časti týkajúcej sa správneho súdnictva s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený Správnym súdnym poriadkom - SSP. Obidva tieto zákony obdobne upravujú otázky vymedzenia rozsahu rozhodnutí správnych orgánov, ktoré podliehajú súdnemu preskúmaniu na návrh účastníka správneho konania.

29. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

30. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

31. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

32. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

33. Podľa § 491 ods. 2 SSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

34. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 13 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo (§27 SSP) a v zmysle indícií rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/133/2018 zo dňa 27.02.2019 dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

35. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

36. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

37. Podľa § 4 ods. 2 veta druhá písm. a) zákona o sociálnom poistení, zamestnancom na účely dôchodkového poistenia je aj

a) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe inej určenej dohody o brigádnickej práci študentov podľa § 227a, ak mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 z tejto dohody nepresiahne sumu podľa odseku 5.

38. Podľa § 227a ods. 1 zákona o sociálnom poistení, fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov má právo na účely § 4 ods. 2 určiť dohodu o brigádnickej práci študentov, na základe ktorej nebude mať postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia, ak mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 z inej určenej dohody o brigádnickej práci študentov nepresiahne sumu podľa § 4 ods. 5, ak jej právny vzťah zakladá právo na pravidelný mesačný príjem, alebo ak priemerný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 z inej určenej dohody o brigádnickej práci študentov nepresiahne sumu podľa § 4 ods. 5, ak jej právny vzťah zakladá právo na nepravidelný príjem. Fyzická osoba, ktorá si chce uplatniť právo na určenie dohody o brigádnickej práci študentov podľa prvej vety, je povinná určiť v jednom kalendárnom mesiaci najviac jednu dohodu o brigádnickej práci študentov.

39. Podľa § 227a ods. 2 zákona o sociálnom poistení, fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov je povinná

a) písomne informovať zamestnávateľa o uplatnení práva podľa odseku 1,

b) písomne informovať zamestnávateľa o tom, že si u neho nebude ďalej uplatňovať právo podľa odseku 1,

c) predložiť zamestnávateľovi písomné čestné vyhlásenie, že si právo podľa odseku 1 súčasne neuplatňuje u iného zamestnávateľa v tom istom kalendárnom mesiaci.

40. Podľa § 227a ods. 3 zákona o sociálnom poistení, právne účinky

a) uplatnenia práva podľa odseku 1 nastanú odo dňa vzniku právneho vzťahu, ak uplatnenie práva podľa odseku 1 bolo zamestnávateľovi oznámené najneskôr v deň vzniku právneho vzťahu, inak od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bolo uplatnenie práva podľa odseku 1 zamestnávateľovi oznámené,

b) ukončenia uplatňovania práva podľa odseku 1 nastanú od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom bolo ukončenie uplatňovania práva podľa odseku 1 zamestnávateľovi oznámené.

41. Podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1. zákona o sociálnom poistení, zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2, okrem zamestnanca v právnom vzťahu na základe ním určenej dohody o brigádnickej práci študentov podľa § 227a, na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca najneskôr v deň nasledujúci po zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol, a oznámiť zmeny v údajoch uvedených v § 232 ods. 2 písm. a) až c).

42. Podľa § 140 SSP, vo veciach toho istého žalobcu a totožného predmetu konania, ktoré už boli predmetom konania pred správny súdom, v odôvodnení každého ďalšieho rozsudku správny súd poukáže už len na totožný rozsudok, prípadne stručne zopakuje jeho dôvody.

VIII. Závery správneho súdu.

43. Kľúčovou pre posúdenie veci bola otázka, či správny orgán za určitých okolností môže tvrdoš zákona eliminovať tým, že príslušné zákonné ustanovenie neaplikuje.

44. Ustanovenie § 227a bolo do zákona č. 461/2003 Z.z. prijaté zákonom č. 413/2012 Z.z., v súvislosti s novelizáciou § 4 zákona č. 461/2003 Z.z. zákonom č. 252/2012 Z.z. a zákonom č. 413/2002 Z.z. Týmito novelami vznikol status zamestnanca na účely dôchodkového poistenia fyzickým osobám

v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov. Išlo o rozšírenie rozsahu povinného dôchodkového poistenia s určitou výhodou - výnimkou a to možnosť študenta určiť si jeden brigádnický vzťah, v ktorom nebude mať postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia. Takéto zmiernenie však bolo možné aplikovať len u jedného zamestnávateľa, a tak v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia kasačného súdu neexistuje rozpor medzi jazykovým výkladom, systematickým a teleologickým výkladom predmetných ustanovení.

45. Na tomto mieste správny súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 274/07 z 11.10.2007 v ktorom uviedol, že „orgány aplikujúce správne právo a spomedzi nich osobitne sudcovia pri rozhodovaní v správnom súdnictve, sú oprávnení nedostatky zákonnej právnej úpravy svojím výkladom odstraňovať. Takéto odstraňovanie však nemožno považovať za legislatívnu činnosť, ktorá by narušala ústavný princíp trojdelenia štátnej moci. Sudca pri interpretácii, normy správneho práva nesmie tvoriť, ale môže odhaľovať a formulovať vzťahy medzi jednotlivými právnymi normami vychádzajúc z účelu a zmyslu právnej úpravy.“ Ústavný súd tiež poukázal na oprávnenie správnych súdov odstraňovať nedostatky zákonnej úpravy, teda vyplňať tzv. pravé či nepravé medzery v práve. Aby mohlo byť využité toto oprávnenie, musí však existovať medzera v práve, ktorú treba výkladom vyplniť. Súd nie je oprávnený odmietnuť aplikovať jasné a vnútorne nerozporné ustanovenie zákona. Takýmto spôsobom by došlo k porušeniu trojdelenia štátnej moci a všeobecný súd by sa stal de facto negatívnym zákonodarcom, čo je v právnom štáte nepripustné. Takéto oprávnenie má za istých okolností ústavný, nie však všeobecný súd.

46. Správny súd odkazuje na rozhodnutie kasačného súdu, ktorý o.i. konštatoval, že skutočnosť, že žalobca nemal možnosť overiť si pravdivosť tvrdenia ďalšej účastníčky, nespochybňuje a ani to, že žalobcovi vznikla povinnosť, ktorú nepredpokladal. Takéto konanie, v prípade vzniku škody, je však potrebné riešiť využitím inštitútov súkromného práva voči ďalšej účastníčke. Vzhľadom na uvedené, nie je možné očakávať, že porušenie právnej povinnosti zo strany fyzickej osoby - ďalšej účastníčky, bude „napravené“ správnym orgánom ako porušenie zákona. Opačný postup by viedol k derogovaniu zákonného ustanovenia jeho porušovaním, čo je v priamom rozpore s koncepciou právneho štátu (tak formálneho ako aj materiálneho).

47. Správny súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžso/79/2016 zo dňa 18.07.2018, ktorý v poznámke konštatoval, že zákon č. 461/2003 Z.z. upravuje možnosť správneho orgánu sankcionovať študenta za duplicitné vyhlásenie podľa § 227a, takže zákonodarca nenechal porušenie zákona bez sankcie.

48. Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu je povinnosťou orgánov štátu konať a rozhodovať v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Z čl. 152 ods. 4 Ústavy SR vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

49. Krajský súd v Bratislave s poukazom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že správne orgány postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z.z. a ich postupom nedošlo k porušeniu zákonom chránených práv žalobcu, preto žalobu ako nedôvodnú v súlade s § 190 SSP zamietol.

IX. Trovy konania.

50. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 168 a § 169 v spojení s § 175 ods. 1 SSP tak, keďže úspešnému žalovanému ako i ďalšej účastníčke žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli, žiadne si neuplatnili (žalovaný je orgán štátnej správy), preto im súd náhradu trov konania nepriznal.

51. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť. Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia súdu. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 443 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).